

Колхозин боодг

Троицк селэнэс зүй үзг талагшанднь, Хулси сала деер, Целинн районы «Родина» колхозин боодг тосхгдджана.

Кегдэд дуусгдсн хөөн эн боодгин ач-туснь кемджан уга ик.

Усн хурх газринь агзунь дундлад келхлэ 120 гектар газр, уснаны кемджань, күүцдэн дүүрэд хурчкн цагтан, 3 сай 400 миньгын кубометр болх зөвтэ.

Боодгнь шавр, чолун хойрар тавгдхмн, өнцгнй цементэр батрулгдхмн. Боодг хойр өнцгтэн ус тавдг үүдтэ болхмн.

Бүүцднй кегдэд дуусчксна хөөн, боодг йир элвг уста болх зөвтэ. Уста болхла ю болв чигн күүцэд болджана. Эн боодгиг эргүлэд оln зүйсн моддуд суулггдхмн, тарвс, гу, альк нег цуг бахчин культур тэргдхмн.

Дакад гидимн болхла, эн боодг деер уснд усчдг шовуд өскдж болхмн. Урдаснь темдглад келхд, боодгт хурх усн кемджэгдэрн болхла, энүнд өскгдх шовудин тоогынй, мэдг улсин селвгэр болхла, дундлад келхд, 24 миньгь күүргдж болхмн. Өскгдх шовуднь: галун, нугьсн, нань чигн тиим уснд усчдг шовуд. Боодгт оln зүйсн загьсн өскгдхмн.

Боодгин гол күүцнй — ус элвджүүлгын, малин идг ясерульгын, ургьц икдүүлгын болдж тоолгджана.

Боодг тосхлгэна көдлмш кеджэ-хнь сельводстройин бригад. Эн бригадт 10 шаху көдлмшчнр көдлджэцхэнэ. Эдн көдлмшэн нидн июнь сарас авн эклцхэлэ.

Эднэс урд эн боодгиг Элистинск МТС эклдж кесмн. МТС-н чидлэр нидн джил 39672 кубометр шавр малтгддж боодг тавлгэнд зөөгдлэ. Бех көдлмш ода чигн ик.

Боодгиг дуусхин төлэ ут туршдан 160 миньгын кубометр шавр малтгддж зөөгдхмн.

Эн джилин январь сарин нег шинн тоогбар, урднй МТС-н кесн, түүтэгынй хамднй тоолхла, 129367 кубометр шавр малтгддж зөөгддж.

Энүнэ хөөн эн джил сельводстройин бригадин кеснь 12500 кубометр шавр малтгддж. Тегэд цугтнй тоолад авад ирхлэ, ут-туршдан кегдсн көдлмшнй 141867 кубометр шавр малтгддж зөөгдсн болдж гарчана.

Көдлмшиг дуусад, боодгиг белн болгьхин төлэ, эн джил дакад 19000 кубометр шавр малтгддж зөөгдхмн.

Цуг хамг көдлмшнй эн джилин июнь сарин нег шин күүртл төгсгдх зөвтэ.

Болв зуг ода эн көдлмшнй ягддж кегддж йовхарнй шиндлхлэ, көдлмш йир хашнгар, йир муугбар кегддж йовна. Эн боодг даньгар хойр джилин туршарт кегдджэнэ, тер бийнй көдлмшнй ода чигн дуусгдад уга.

Учр юондв? Оборудовань уга болва? Техник тату болва?

хд мел цуг эв-аргынй бээнэ. Зуг тер эв-аргынй күүцдэн олзлгдджаш.

Ода деерэн боодг тосхлгэнд өггдсн техник ним: 6-д кубометр утхурта «С-80» гидг 4 скрепер, 2,25 кубометр утхурта «ДТ-54» гидг 3 скрепер болн «С-80» гидг 2 бульдозер. Эн техникиг күүмн кевэр көдлүлхлэ, ик көдлмш кедж болх бээсмн.

«С-80» гидг скрепермүднй ик күүчтэ скрепермүд. Эвдркэтэ болсна учрар, тегэд эднэс хойрнй хара зогсджана. Негнь лебеде уган учрар кесгэс нааран көдлджэхи. Хойрдгчнй болхла трос уган учрар шидрхн зогсдж одв.

Дакад «ДТ-54» гидг скрепермүдэс хойрнй бас көдлджэхи. Энүнэ учрнй — запчасть уган учр. Тер дутджах запчастьсас темдглад икнйкинй келхлэ ним болдж гарна. Голровка блока, втулк балансирные, коробка переменных передач, стакан бортовой, ахрар келхд, машиг йовулдг цуг өмнй халхиннй альк нег тоотнй, хамг кергтэ аньгснй уга болдж тусджана.

Ингэд машинднй эвдрэд зогсад бээдг болв чигн, түүгэн ясдж чаддг аргь уга болджана. Негдвар болхла — запчастьсэн олдж чаджацхаш, үнэр келхд, түүгэн нам арднй ордж хээджэх чигн оньг уга. Хойрдвар — машинд ясдг амрсн тиим мастерской чигн уга.

Машинд элвг ним газриг ясврнй мастерской уга бээлгэнэ гисн — йир ик хаджгэр йовдл.

Кеджэх көдлмшиннй йовудар авад хэлэхлэ, боодг тосхачнр ода чигн гүдждрдж көдлджэцхэхш.

Эн джилин негдгч кварталин зурагьан эдн ода чигн күүцэгдэ уга.

Усна халхин төрмүдин туск таньгьчин управленэс чигн, Бурсельводстрое чигн ингэн амтс ирцхэхш гидж келдж болшго. Амтс ирцхэнэ. Зуг ягддж ирцхэдгинй медх кергтэ. Усна халхин төрмүдин туск таньгьчин управленэ начальник үр Ворон, Бурсельводстройин начальник үр Жемчуев, селэнэ эдлахун таньгьчин управленэс чигн ирцхэнэ. Ирэд хэлэчкэд йовдж одцхана. Эдн донь-нөкд болджацхаш.

Эн боодгиг дуусхинй «Родина» колхозин клохозникуд болн колхозницнр кесгэс нааран күүлэджэцхэнэ. Боодгин чинрнй йир ик.

Боодг тосхачнр мел ягдг болв чигн эн джил боодг тосхлгэн төгсэцхэх зөвтэ. Эн көдлмшинй хэрүгынй дааджацхашнй шуд ганцхн, тер боодг тосхачнр биш. Түүг гардджах, тер көдлмш ягддж кегддж йовхиг хэлэх зөвтэ усна халхин төрмүдин туск таньгьчин управленэ болн Бурсельводстройин гардачнр, тедн түрүн болдж хэрүгынй даацхашмн. Күүч-көлсчнр ус элвджүлхиг күүлэджэцхэнэ. Таньгьчдсэн боодгуд кергтэ.

Д. АЛЫБАЕВ.